

Dokument s plenarne sjednice

A8-0184/2018

23.5.2018

IZVJEŠĆE

o kohezijskoj politici i kružnom gospodarstvu
(2017/2211(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Izvjestitelj: Davor Škrlec

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETAK ČINJENICA I NALAZA.....	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	6
MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE.....	18
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU.....	24
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU	25

OBRAZLOŽENJE – SAŽETAK ČINJENICA I NALAZA

Kružno gospodarstvo novi je koncept europske politike koji podrazumijeva strukturnu reformu našeg gospodarstva uz prelazak s modela „uzmi, napravi, baci” na ciklički model koji je više u skladu sa živim sustavima. Kako bi se ostvario taj pomak i promijenila naša budućnost, Europska komisija objavila je u prosincu 2015. akcijski plan za kružno gospodarstvo, širok okvir javne politike EU-a čiji je cilj izmijeniti naš društveni pristup proizvodnji i potrošnji robe i usluga. Kohezijsku se politiku, kao jednu od ključnih europskih politika, doživljava kao jedan od glavnih izvora ulaganja. Povrh toga, uz poštovanje načela proporcionalnosti i supsidijarnosti, kohezijska politika također pruža najbolje alate za provedbu kružnog gospodarstva. Višerazinsko upravljanje, okosnica kohezijske politike, temelji se na istom načelu. Te se dvije politike, dakle, vode istom logikom te bi trebale nadopunjavati jedna drugu pri postizanju svojih ciljeva. Moramo prepoznati i ojačati postojeće alate politike u oba ta područja kako bismo u potpunosti ostvarili navedeni potencijal.

Uloga kohezijske politike u promicanju kružnog gospodarstva

Tijekom pripreme programskog razdoblja 2014.–2020. kružno gospodarstvo nije bilo prepoznato kao prioritarno područje politike u Europskoj uniji. Stoga su nakon donošenja akcijskog plana za kružno gospodarstvo uloženi naporu kako bi se prepoznao relevantni i raspoloživi investicijski potencijal u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova koji bi se mogao usmjeriti na provedbu kružnog gospodarstva.

Za bolje gospodarenje otpadom i naglasak na sprečavanju nastajanja otpada, ponovno upotrebi i recikliranju, što su opcije obrade otpada kojima se daje prednost u Europskoj uniji, postoji investicijski potencijal od 5,5 milijarde EUR. Nadalje, 2,3 milijarde EUR raspoložive su za proizvodne procese prihvatljive za okoliš i učinkovitu upotrebu resursa u MSP-ovima. U okviru kohezijske politike ponovna upotreba vode može se poduprijeti sredstvima u iznosu od 15 milijardi EUR koja se dodjeljuju za ulaganja u sektor voda tijekom razdoblja 2014.–2020. Također su dostupne važne prilike za financiranje istraživanja i inovacija, a kružno je gospodarstvo prioritet strategija pametne specijalizacije koje usmjeravaju ta ulaganja.

Kružno gospodarstvo kao pokretač održivog i regionalnog razvoja

Svi gradovi i općine u Europskoj uniji bit će pokretač mjera kružnog gospodarstva. Lokalne i regionalne vlasti najbliže su građanima i lokalnim izazovima te stoga imaju bolji uvid u lokalne izazove i prilike. Stoga je izuzetno važno zajamčiti odgovarajuću funkcionalnu i financijsku autonomiju lokalnih i regionalnih vlasti, posebno u pogledu njihova prava da osmišljavaju i provode vlastite razvojne strategije za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD) i za integrirana teritorijalna ulaganja (ITI) kako bi lokalnim dionicima pomogle da kombiniraju tokove financiranja i planiraju lokalne inicijative usmjerene na kružno gospodarstvo.

Razmišljanje u terminima sustava jedno je od osnovnih načela kružnog gospodarstva s obzirom na to da se prelazak s linearnog modela gospodarstva na kružni model može postići samo uz suradnju i povezanost poslovnih i proizvodnih modela. U izvješću se također ističe uloga MSP-ova koji bolje poznaju lokalna tržišta i mogu poboljšati osviještenost o pozitivnim praksama kroz suradnju sa zajednicama, stvoriti lokalnu vrijednost i otvoriti održiva lokalna

radna mjesta. Kroz inovacije i razvoj MSP-ovi tržištu i društvu pružaju nova rješenja i kružne poslovne modele. U tom se procesu oslanjaju na kohezijsku politiku, posebno pametnu specijalizaciju i sinergije s programom Obzor 2020., na europske strukturne i investicijske fondove kao i na ulaganja ostvarena posredstvom Europske investicijske banke i Europske banke za obnovu i razvoj itd. Trebali bismo podržavati te napore i prilagoditi obje politike u tom smjeru kako bi današnje inovacije sutra postale stvarnost. Nažalost, potražnja za proizvodima i uslugama kružnog gospodarstva još je uvijek nedovoljna, često zato jer su skuplji od linearnih, čiji se negativni vanjski učinci ne uzimaju u obzir. Zelena javna nabava u kombinaciji s kružnom nabavom predstavlja izvrstan instrument kojim javna tijela mogu pružiti poticaj tržištima kružnog gospodarstva.

Uz to, makroregionalni pristup ključan je za postizanje regionalne suradnje i koordinacije te predstavlja priliku za uspostavu regionalnih tržišta, posebno za sekundarne sirovine. Stoga moramo poboljšati uspostavu zajedničkih kapaciteta, primjerice kada je riječ o regeneraciji otpadnih ulja i drugim kapacitetima za recikliranje. Programi prekogranične i transnacionalne suradnje ključni su za poticanje međuregionalne suradnje u aktivnostima kružnog gospodarstva, za promicanje industrijske simbioze, podizanje razine osviještenosti i razmjenu znanja i najboljih praksi.

Cilj je svih tih nastojanja postići veću otpornost naših regija i lokalnih zajednica i učiniti ih konkurentnijima na globalnim tržištima. Kružno gospodarstvo pruža lokalna radna mjesta i poslovne modele koji se nalaze u središtu Europske unije, u njezinim regijama i lokalnim općinama. Jedan od glavnih preduvjeta za postizanje potpuno funkcionalnog modela kružnog gospodarstva jest povećanje održive i lokalne proizvodnje energije, uz istodobno povećanje učinkovitosti resursa i protoka oporabljanih materijala. Obnovljivi izvori energije jedan su od ključnih potpornih stupova kružnog gospodarstva te stoga predstavljaju jedno od najvažnijih neizravnih ulaganja u kružno gospodarstvo s velikim potencijalom za jačanje lokalnog zelenog zapošljavanja.

Biogospodarstvo kao ustaljeno područje europske javne politike sastoji se od ključnih mjera politike kojima se može znatno doprinijeti provedbi kružnog gospodarstva. Prelaskom na biološke sirovine i biološke metode prerade moglo bi se do 2030. godišnje uštedjeti do 2,5 milijardi tona ekvivalenta CO₂, te istodobno smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima, koja predstavlja ključan dugoročni izazov za Europsku uniju. Biološki materijali, biorazgradivi materijali i materijali koji se mogu kompostirati, kao i trajni materijali važni su za postizanje veće učinkovitosti resursa i zadržavanje vrijednih materijala u fazama kružnog gospodarstva. Budući inovacijski potencijal leži u postizanju učinkovitijeg upravljanja zalihama biološke hrane za životinje kao i u postupnom uklanjanju toksičnih tvari iz svih materijala.

Jedan od prvih zakonodavnih koraka prema provedbi paketa za kružno gospodarstvo bio je paket o otpadu, u okviru kojeg su utvrđene brojne nužne odredbe za ispravno postupanje s otpadom, što je glavni izazov za lokalne općine i regije. Postizanje ciljeva utvrđenih u paketu o otpadu neizbježno će se financirati u okviru kohezijske politike. Imajući na umu stope recikliranja utvrđene na europskoj razini i predviđeni rok za provedbu, potrebno je usmjeriti ulaganja u više razine hijerarhije otpada kako bismo mogli postići ciljeve i izbjeći dugoročnu ovisnost o određenoj vrsti tehnologije. Države članice trebale bi koristiti nacionalne strategije za kružno gospodarstvo i nacionalne planove gospodarenja otpadom kao dugoročne političke alate kojima mogu svim dionicima pružiti jasne smjernice i Europskoj komisiji poslati poruku da su na pravom putu da ostvare kružno gospodarstvo.

Otpad od hrane globalno je prepoznat kao velik gospodarski i etički problem koji treba rješavati u svakoj fazi prehrambenih vrijednosnih lanaca. U Europskoj uniji trenutačno se svake godine baca oko 173 kg hrane po stanovniku, što predstavlja 20 % godišnje proizvodnje hrane u Europi. Lokalne mjere pokazale su se vrlo učinkovitima u rješavanju tog važnog izazova, s obzirom na nekoliko uspješnih primjera i realiziranih projekata diljem Europe. Stoga bi trebalo poboljšati mogućnosti financiranja za to važno područje politike.

Bacanje otpada u okoliš također se pokazalo kao jedan od gorućih globalnih izazova, koji obično ima najveći učinak na lokalne zajednice i njihovu kvalitetu života. Prema nekim procjenama svaki europski porezni obveznik za uklanjanje otpada iz okoliša plaća oko 25 EUR godišnje, dok se u nekim državama članicama taj iznos može popeti i na 54 EUR godišnje. Rješavanje problema otpada u okolišu treba bolje promicati i financirati iz europskih strukturnih i investicijskih fondova s obzirom na to da se time ostvaruju koristi i za okoliš i za društvo. Najsiromašniji slojevi društva najviše su pogođeni nedjelovanjem. Povrh toga, rješavanje problema morskog otpada treba početi sprečavanjem bacanja otpada na kopnu.

Kružno gospodarstvo u okviru kohezijske politike nakon 2020.

Kohezijska politika i kružno gospodarstvo ne bave se samo infrastrukturnim politikama već i društvenom kohezijom i solidarnošću. Pružaju odgovore na izazove s kojima se suočavaju lokalne i regionalne zajednice o tome kako rješavati najvažnija pitanja povezana s klimom. Stoga se u ovom izvješću razmatra uvođenje nove odredbe o ex ante uvjetima za postizanje kružnog gospodarstva u okviru kohezijske politike, kako bi novi operativni programi bolje odražavali načela kružnog gospodarstva. U izvješću se traži primjena relevantne metodologije praćenja za precizno praćenje doprinosa kohezijske politike postizanju kružnog gospodarstva te se poziva na znatno povećanje rashoda za kružno gospodarstvo i pitanja povezana s klimom u okviru kohezijske politike nakon 2020.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o kohezijskoj politici i kružnom gospodarstvu (2017/2211(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegov članak 3., kao i Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), posebno njegov članak 4., članak 11., članke 174. do 178., članak 191. i članak 349.,
- uzimajući u obzir Pariški sporazum, Odluku 1/CP.21 te 21. konferenciju stranaka (COP21) UNFCCC-a i 11. konferenciju stranaka koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Kyota (CMP11), koje su održane u Parizu (Francuska) od 30. studenog do 11. prosinca 2015.,
- uzimajući u obzir članak 7. stavak 2. i članak 11. stavak 2. Pariškog sporazuma, u kojima su prepoznate lokalna, podnacionalna i regionalna dimenzija klimatskih promjena i klimatskog djelovanja;
- uzimajući u obzir nove ciljeve UN-a za održivi razvoj, a posebno cilj br. 7: „osigurati pristup cijenom pristupačnoj, pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji za sve” i cilj br. 11: „učiniti gradove uključivima, sigurnima, izdržljivima i održivima”,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006(dalje u tekstu „Uredba o zajedničkim odredbama”)¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1301/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za regionalni razvoj i o posebnim odredbama o cilju „Ulaganje za rast i radna mjesta” te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1080/2006²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja”⁴,

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 320.

²SL L 347, 20.12.2013., str. 289.

³SL L 347, 20.12.2013., str. 470.

⁴ SL L 347, 20.12.2013., str. 259.

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1302/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1082/2006 o Europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju (EGTS) u vezi s pojašnjenjem, pojednostavljenjem i poboljšanjem osnivanja i funkcioniranja takvih grupacija⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1300/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1084/2006⁶,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002⁷,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 16. siječnja 2018. o okviru za praćenje kružnog gospodarstva (COM(2018)0029),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. siječnja 2017. naslovljenu „Uloga pretvaranja otpada u energiju u kružnom gospodarstvu” (COM(2017)0034),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. siječnja 2017. naslovljenu „Izvešće o provedbi Akcijskog plana za kružno gospodarstvo” (COM(2017)0033),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. prosinca 2015. pod naslovom „Ulaganje u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova” (COM(2015)0639),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. prosinca 2015. naslovljenu „Zatvaranje kruga – akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo” (COM(2015)0614),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. srpnja 2014. naslovljenu „Prema kružnom gospodarstvu: program nulte stope otpada za Europu” (COM(2014)0398),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. srpnja 2014. naslovljenu „Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća: Kako malim i srednjim poduzećima omogućiti pretvaranje ekoloških izazova u poslovne prilike” (COM(2014)0440),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2010. naslovljenu „Europa 2020. – strategija za pametan, održiv i uključiv rast” (COM(2010)2020),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. veljače 2012. naslovljenu „Inovacijama do održivog rasta: biogospodarstvo za Europu” (COM(2012)0060),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 10. srpnja 2012. naslovljenu „Pametni gradovi i zajednice – Europsko partnerstvo za inovacije” (COM(2012)4701),
- uzimajući u obzir studiju koju je naručila Komisija iz prosinca 2017. pod naslovom „Uključivanje pitanja zaštite okoliša u fondove kohezijske politike (EFRR, ESF, KF) –

⁵ SL L 347, 20.12.2013., str. 303.

⁶ SL L 347, 20.12.2013., str. 281.

⁷ SL L 298, 26.10.2012., str. 1.

Rezultati, razvoj i kretanja tijekom tri programska razdoblja (2000.–2006., 2007.–2013., 2014.–2020.)”

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2017. o ulaganju u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova: ocjena izvješća u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o zajedničkim odredbama⁸,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. rujna 2016. o europskoj teritorijalnoj suradnji – najbolje prakse i inovativne mjere⁹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2016. o sinergijama u svrhu inovacija: europski strukturni i investicijski fondovi, Obzor 2020. i ostali europski fondovi povezani s inovacijama i programi EU-a¹⁰,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. srpnja 2015. o učinkovitoj upotrebi resursa: prijelaz na cirkularnu ekonomiju¹¹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2015. o mogućnostima zelenog rasta za mala i srednja poduzeća¹²,
 - uzimajući u obzir izjavu o pametnim otocima od 28. ožujka 2017.,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za regionalni razvoj i mišljenje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A8-0184/2018),
- A. budući da su lokalne i regionalne vlasti, koje su najviše upućene u lokalna i regionalna pitanja te su ključni akteri za učinkovitu provedbu kohezijske politike, također predvodnice prelaska na kružno gospodarstvo; budući da je europski model višerazinskog upravljanja, koji se temelji na aktivnoj i konstruktivnoj suradnji između različitih razina upravljanja i dionika, zajedno s odgovarajućim informacijama i aktivnom uključenosti građana, ključan za ostvarenje tog prelaska;
- B. budući da gradovi zauzimaju samo 3 % površine zemlje, no u njima živi više od polovine svjetskog stanovništva te se troši više od 75 % globalnih resursa i ispušta 60 – 80 % emisija stakleničkih plinova te budući da se očekuje da će se do 2050. u gradove preseliti 70 % svjetskog stanovništva;
- C. budući da je prelazak na jače gospodarstvo s izraženijom kružnom dimenzijom velika prilika, ali i izazov za EU, njegove države članice i njegove građane da se europsko gospodarstvo modernizira i bolje usmjeri prema održivosti; budući da je taj prelazak prije svega prilika za sve europske regije i lokalne vlasti koje su, kao razina vlasti,

⁸ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0053.

⁹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0321.

¹⁰ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0311.

¹¹ SL C 265, 11.8.2017., str. 65.

¹² SL C 353, 27.9.2016., str. 27.

najbliže lokalnim zajednicama; budući da europskim regijama donosi prilike za razvoj i rast, a može im pomoći da izgrade održiv model kojim će se ostvariti ekonomski razvoj, promijeniti postojeći sektori, poboljšati njihova ravnoteža između trgovine i industrijske konkurentnosti povećanjem produktivnosti, stvoriti nova, visokokvalitetna radna mjesta i novi lanci vrijednosti;

- D. budući da se u EU-u trenutno oko 60 % otpada ne reciklira te da bi se ispitivanjem i uvođenjem novih kružnih modela poslovanja mogle stvoriti velike troškovne koristi i poslovne prilike u korist malih i srednjih poduzeća u EU-u;
- E. budući da postizanje ciljeva iz Pariškog sporazuma iziskuje pomak prema većoj dimenziji kružnog gospodarstva, čime će se bitno doprinijeti razvoju gospodarskog modela čiji cilj nije samo dobit već i zaštita okoliša;
- F. budući da kohezijska politika ne nudi samo prilike za ulaganja iz europskih strukturnih i investicijskih fondova kao odgovor na lokalne i regionalne potrebe, već pruža i integrirani okvir politike kako bi se smanjile razlike u razvijenosti među europskim regijama, pomoglo pri rješavanju brojnih izazova u pogledu njihova razvoja, među ostalim podupiranjem učinkovite upotrebe resursa i održivog razvoja, kao i teritorijalne suradnje i izgradnje kapaciteta, te privuklo i poticalo privatno ulaganje;
- G. budući da se u aktualnom zakonodavnom okviru za kohezijsku politiku prelazak na kružno gospodarstvo ne spominje kao cilj, i budući da je održivi razvoj horizontalno načelo za korištenje sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova, kako je definirano u članku 8. kao i u zajedničkom strateškom okviru (Prilog I.) Uredbe o zajedničkim odredbama, kojim će se omogućiti jačanje veze među postojećim instrumentima koji su usmjereni na projekte s naglaskom na kružnom gospodarstvu;
- H. budući da su mnogi tematski ciljevi koji su postavljeni kako bi europski strukturni i investicijski fondovi bili u skladu sa strategijom Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast kao i povezani ex ante uvjeti relevantni za ciljeve kružnog gospodarstva;
- I. budući da prema članku 6. Uredbe o zajedničkim odredbama operacije koje se podupiru iz europskih strukturnih i investicijskih fondova moraju biti u skladu s mjerodavnim pravom Unije i nacionalnim pravom koje se tiče primjene prava Unije, uključujući posebno pravo u području okoliša;
- J. budući da je jedan od ciljeva kružnog gospodarstva smanjenje otpada na odlagalištima i da je apsolutni prioritet osigurati i očistiti zakonita i nezakonita odlagališta na teritoriju država članica;
- K. budući da je od 1. siječnja 2018. Kina zabranila uvoz otpadne plastike i nesortiranog otpadnog papira te da ta zabrana predstavlja izazov za Uniju u pogledu recikliranja s kojim se treba suočiti na regionalnoj i lokalnoj razini;

Uloga kohezijske politike u promicanju kružnog gospodarstva

- 1. pozdravlja napore Komisije za pružanje potpore kružnom gospodarstvu u sklopu kohezijske politike, posebno preko aktivnosti informiranja, kako bi se državama članicama i regijama EU-a pomoglo u apsorpciji sredstava kohezijske politike za kružno

gospodarstvo;

2. napominje da prema Komisijinom izvješću o provedbi Akcijskog plana za kružno gospodarstvo potpora EU-a za inovacije, MSP-ove, gospodarstvo s niskim razinama ugljika i zaštitu okoliša u razdoblju 2014.–2020. iznosi 150 milijardi EUR, i da mnoga ta područja doprinose postizanju kružnog gospodarstva;
3. napominje da je analiza ishoda pregovora o sporazumima o partnerstvu i operativnim programima u sklopu Europskog socijalnog fonda (ESF) za tekuće programsko razdoblje pokazala da se ESF koristio kako bi se poduprle mjere za uvođenje zelenijih modela organizacije rada i mjere u zelenom sektoru;
4. napominje, međutim, da u aktualnom političkom okviru, kao što je istaknuto u studiji koju je naručila Komisija, nije moguće utvrditi puni doprinos kohezijske politike kružnom gospodarstvu; u tom pogledu skreće pozornost na činjenicu da kružno gospodarstvo kao takvo nije obuhvaćeno definicijom postojećih kategorija područja intervencije koje se koriste za dodjelu financijskih sredstava;
5. poziva Komisiju da provede planirane mjere za kružno gospodarstvo uz poštovanje dobre regulatorne prakse, te naglašava potrebu za praćenjem provedbenih mjera;
6. naglašava potrebu da se provede obveza Komisije u vezi s okvirom za praćenje kružnog gospodarstva¹³ kako bi se povećao i ocjenjivao napredak ostvaren u prijelazu na kružno gospodarstvo na razini EU-a i država članica, a pritom smanjilo administrativno opterećenje;
7. traži od Komisije da donese izvanrednu mjeru za čišćenje područja koja se koriste za nezakonito izlivanje i zakapanje opasnog otpada koji ugrožava zdravlje te gospodarsku i socijalnu dobrobit lokalnog stanovništva;
8. ističe ulogu koju imaju Okvirni program EU-a za istraživanje i inovacije Obzor 2020. i program LIFE za razdoblje 2014. – 2020. u financiranju inovativnih projekata i pružanju potpore za smanjenje otpada, recikliranje i projekte ponovne uporabe koji su bitni za kružno gospodarstvo;
9. napominje da je nekoliko regija svoje strategije pametne specijalizacije iskoristilo za postavljanje prioriteta povezanih s kružnim gospodarstvom i za usmjeravanje ulaganja u istraživanje i inovacije iz kohezijske politike prema tom cilju, što ima temeljnu ulogu u podupiranju ulaganja i infrastrukture koji odgovaraju potrebama malih i srednjih poduzeća; poziva regionalne vlasti da iskoriste te primjere dobre prakse za zajednički način rada i da primijene te strategije pametne specijalizacije;
10. pozdravlja osnivanje Europskog centra izvrsnosti za učinkovitu upotrebu resursa za MSP-ove kao i platforme za potporu financiranju kružnog gospodarstva;
11. ponavlja svoj stav da kružno gospodarstvo nadilazi gospodarenje otpadom i obuhvaća područja kao što su zelena radna mjesta, obnovljiva energija, učinkovita upotreba resursa, biogospodarstvo, poljoprivredna i ribarstvena politika s bioindustrijom čiji je

¹³Komunikacija Komisije od 16. siječnja 2018. o okviru za praćenje kružnog gospodarstva (COM(2018)0029).

cilj fosilna goriva zamijeniti prirodnim materijalima, upravljanje vodama, energetska učinkovitost, otpad od hrane, morski otpad, poboljšanje kvalitete zraka; istraživanje, razvoj i inovacije u povezanim područjima; potvrđuje, međutim, da je infrastruktura za gospodarenje otpadom ključni element za smanjenje linearnih obrazaca proizvodnje i potrošnje te da je potrebno podržati inovacije u području ekološkog dizajna kako bi se smanjila razina plastičnog otpada;

12. podsjeća da je temeljni problem koji prvo treba riješiti tržište sekundarnih materijala, s obzirom na to da je, ako su sirovine jeftinije od recikliranih materijala, jasno da je prijelaz na zeleno gospodarstvo znatno usporen i da bi primjena strukturnih fondova mogla biti izgubljena u začaranom krugu; u tom kontekstu smatra da neki zakoni doneseni ad hoc (poput budućeg prijedloga Europske komisije o jednokratnoj upotrebi plastičnih proizvoda) i odgovarajuće oporezivanje na razini EU-a kao dio vlastitih sredstava u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru mogu biti odlučujući doprinos u prijelazu na kružno gospodarstvo;
13. naglašava činjenicu da reciklirani materijali u prosjeku zadovoljavaju samo oko 10 % potražnje za materijalima u EU-u; uzimajući u obzir nova kretanja na svjetskim tržištima, osobito nedavnu zabranu uvoza otpadne plastike i nesortiranog otpadnog papira koju je uvela Kina, prepoznaje novi potencijal za regije i lokalne zajednice da ulažu u infrastrukturu za recikliranje, otvore nova zelena radna mjesta i suoče se s aktualnim izazovima s kojima se susreće EU;
14. ističe postojanje i važnost ex ante uvjeta za europske strukturne i investicijske fondove u pogledu tematskog cilja očuvanja i zaštite okoliša i promicanja učinkovitosti resursa; posebno skreće pozornost na uvjet za „promicanje gospodarskih i ekološko održivih ulaganja u sektor otpada”; žali, međutim, zbog zanemarivanja hijerarhije otpada i nedostatka pouzdanih procjena učinka dugoročnih ishoda ulaganja u okviru strukturnih i investicijskih fondova;
15. poziva na usklađivanje i veću suradnju među regijama, malim i srednjim poduzećima i ostalim javnim/privatnim subjektima radi uspostave novih tematskih platformi pametne specijalizacije, osobito između poljoprivredno-prehrambenog, energetskog i industrijskog sektora;
16. naglašava važnost primjene hijerarhije otpada kao preduvjeta za postizanje kružnog gospodarstva kao i potrebu za većom transparentnošću u opskrbnom lancu radi učinkovitog praćenja i uporabe proizvoda i materijala na kraju životnog vijeka; nadalje, uviđa negativan trend ulaganja sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u niže razine hijerarhije otpada, posebno u postrojenja za mehaničku biološku obradu i spaljivanje, što u nekim slučajevima dovodi do viška kapaciteta i dugoročne ovisnosti o određenoj vrsti tehnologije, te time ugroziti postizanje ciljeva EU-a u pogledu recikliranja; podsjeća da bi se poticanjem poslovne zajednice da poštuje hijerarhiju trebali stvoriti dodatni materijali u izvorima resursa te potencijalni kanali za njihovu upotrebu u proizvodnji;
17. podsjeća na nove ciljeve o otpadu za 2025., 2030. i 2035. godinu utvrđene revidiranim zakonodavstvom EU-a o otpadu i ističe da ostvarivanje tih ciljeva iziskuje političke obveze na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te ekonomska ulaganja; poziva države članice da u potpunosti iskoriste raspoloživa sredstva Unije za potporu tim

ulaganjima i ističe da će to dovesti do velike koristi u vidu gospodarskog rasta i stvaranja radnih mjesta;

18. naglašava važnost regionalnih projekata za obradu preostalog otpada koji se uopće ne može reciklirati radi potpore proizvodnji održivih biogoriva druge generacije, nakon pažljivog odvajanja ili zasebnog prikupljanja u skladu s hijerarhijom otpada;
19. poziva Komisiju da se pobrine da sve definicije koje se odnose na otpad budu usklađene s Okvirnom direktivom o otpadu i da budu dostupni usporedivi podaci o napretku država članica te lokalnih i regionalnih vlasti;
20. naglašava važnost inicijative „Inovativne mjere za gradove“, u okviru koje su dosad odobrena sredstva EFRR-a za osam inovativnih projekata kružnog gospodarstva u gradovima, te poziva Komisiju da prati i ocjenjuje njihovu provedbu kako bi se oblikovale šire politike kružnog gospodarstva;

Kružno gospodarstvo kao pokretač održivog i regionalnog razvoja

21. ističe važnost načela partnerstva i važnu ulogu svih dionika, posebno regionalnih i lokalnih vlasti te nevladinog sektora, uključujući MSP-ove i poduzeća socijalne ekonomije, tijekom sastavljanja sporazuma o partnerstvu i operativnih programa; poziva na istinsku uključenost partnera u procese politike, uz uspostavu međusektorskih partnerstva, i na adekvatno uvrštavanje ciljeva povezanih s kružnim gospodarstvom u programske dokumente; potiče države članice da u skladu s pristupom EU-a u pogledu kružnog gospodarstva razviju vlastite nacionalne strategije u tom području; skreće pozornost na to da lokalne vlasti mogu imati vodeću ulogu u ostvarivanju kružnog gospodarstva;
22. naglašava važnost uloge javno-privatnih partnerstva u osmišljavanju i planiranju novih proizvoda i usluga pri čemu se u obzir uzima životni ciklus radi primjene četiri modela dizajniranja koji bi se mogli koristiti u kružnom gospodarstvu: dizajniranje za dugi životni vijek dizajniranje za zakup/usluge dizajniranje za ponovnu upotrebu u proizvodnji dizajniranje za uporabu materijala;
23. naglašava da je potrebno izmijeniti i prilagoditi aktualne strategije i tržišne modele kako bi se regijama pomoglo u prelasku na taj održiviji oblik gospodarstva, čime će se istodobno doprinijeti njihovoj gospodarskoj, industrijskoj i okolišnoj konkurentnosti;
24. poziva na provedbu kružnog gospodarstva u okviru koordiniranog višerazinskog upravljanja i načela partnerstva, uz potpunu transparentnost, uključivanje lokalnih zajednica i sudjelovanje šire javnosti;
25. naglašava potrebu da se promiče veća suradnja među svim akterima koji su uključeni u procese kružnog gospodarstva;
26. napominje da su projekti povezani s kružnim gospodarstvom koji su primili potporu kohezijske politike donijeli više koristi razvijenijim regijama; prepoznaje ograničene administrativne kapacitete manje razvijenih regija te stoga poziva nacionalne vlasti država članica i Komisiju da iskoriste sve postojeće mogućnosti za pružanje stručne pomoći i jačanje kapaciteta tih regija ne bi li im pomogle u povećanju njihovih

kapaciteta te da stvore uvjete za postizanje skokovitog tehnološkog napretka provedbom većeg broja projekata koji ispunjavaju načela kružnog gospodarstva te razvojem partnerstva i uže suradnje s dionicima, kao što su stručnjaci za materijale, kemičari, proizvođači i subjekti koji recikliraju, osobito u okviru inicijative „Industrija 2020. i kružno gospodarstvo”;

27. ističe da bi se prema procjenama prelaskom na biološke sirovine i biološke metode prerade do 2030. godišnje moglo uštedjeti do 2,5 milijardi tona ekvivalenta CO₂, čime bi se višestruko povećala tržišta za biološke sirovine i nove potrošačke proizvode; naglašava da je održivo upravljanje prirodnim resursima i očuvanje biološke raznolikosti od ključne važnosti pri njihovoj transformaciji u biološke proizvode, materijale i goriva;
28. smatra da je biogospodarstvo ključno za regionalni i lokalni razvoj jer ima potencijal za otvaranje radnih mjesta i ostvarivanje rasta u ruralnim područjima te tako povećava koheziju među regijama; poziva na korištenje više sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova za provedbu postojećih inovacija, preko politika za poticanje podionika, uz daljnje poticanje inovacija u razvoju bioloških materijala, biorazgradivih materijala i materijala koji se mogu kompostirati proizvedenih iz zaliha biološke hrane za životinje kojom se održivo upravlja; podsjeća da se dosljednom primjenom biogospodarstva može također riješiti problem rasipanja hrane; poziva na bolju suradnju nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela u stvaranju sustava i platformi koje povezuju različite aktere u sektorima proizvodnje hrane, prijevoza, maloprodaje, potrošačkog sektora, sektora otpada i druge zainteresirane strane, čime se postižu veće sinergije za pronalaženje učinkovitih rješenja;
29. ističe da bi, osim poticaja za lokalne, regionalne i nacionalne vlasti, poticaje trebalo dati i samim potrošačima koji bi stalno trebali biti informirani i koje bi trebalo poticati na promjenu ponašanja u pogledu gospodarenja otpadom te njegove proizvodnje i recikliranja kao i u pogledu pitanja u vezi s održivim rješenjima u njihovu svakodnevnom životu;
30. poziva na bolji, lakši i transparentniji pristup financiranju za lokalne i regionalne vlasti, među ostalim jačanjem njihovih administrativnih kapaciteta i pojačanom suradnjom s EIB-om, u okviru Europskog savjetodavnog centra za ulaganja, kako bi se omogućilo veće ulaganje u zelena poslove, gospodarenje otpadom, pametnu specijalizaciju, daljnji razvoj ruralnih područja uključujući u pogledu potrebne infrastrukture i ekološki održivih tehnologija, prijelaz s fosilnih goriva na obnovljive izvore energije i lokalnu energetska tranziciju, uključujući energetska učinkovitost, decentraliziranu distribuciju energije, inovacije u području čiste energije i kružno gospodarstvo; pozdravlja činjenicu da je EIB tijekom posljednjih pet godina osigurao oko 2,4 milijarde EUR za sufinanciranje projekata kružnog gospodarstva za gospodarenje otpadom, upravljanje vodama ili istraživanje i razvoj u području poljoprivrede; ističe važnost bolje koordinacije europskih strukturnih i investicijskih fondova i Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) u području kružnog gospodarstva, također da bi programi sadržavali regionalni pristup i da bi se bolje iskoristio regionalni potencijal obnovljivih izvora energije;
31. poziva države članice, regionalna i lokalna tijela da potaknu uspostavu mreža za

ponovnu uporabu i popravak te potporu za te mreže, posebno kada je riječ o onima koje će poslovati kao poduzeća socijalne ekonomije, kako bi se produljio životni vijek proizvoda ponovnom uporabom i popravljanjem, olakšavajući pristup tih mreža točkama za prikupljanje otpada te potičući uporabu ESI fondova, ekonomskih instrumenata, primjenu kriterija javne nabave ili drugih mjera u tom smislu;

32. ističe da održivost životnog ciklusa ponovne upotrebe i recikliranja ovisi i o potrošnji energije u prijevozu; naglašava da to posebno vrijedi za ruralna područja gdje treba prijeći veće udaljenosti između mjesta za prikupljanje i mjesta obrada; poziva Komisiju, države članice i lokalna tijela da u svojim strategijama kružnog gospodarstva za ruralna područja uzmu u obzir pristup s obzirom na životni ciklus kako bi se izbjegle negativne ukupne posljedice na okoliš i klimu;
33. ističe da se iz uzorka od 32 operativna programa pregledana za potrebe studije o uključivanju pitanja okoliša u fondove kohezijske politike njih devet bavi pitanjem kružnog gospodarstva, a njih šest zelenim radnim mjestima; pozdravlja trenutačne napore koje ulažu nacionalne i regionalne vlasti, no istodobno poziva države članice da pitanje kružnog gospodarstva bolje integriraju u svoje operativne i regionalne programe te sporazume o partnerstvu; poziva da se ta potpora dodijeli regijama kako bi se osigurao što je moguće neometaniji prelazak na kružno gospodarstvo;
34. poziva države članice za zajamče da će kružno gospodarstvo biti na primjeren način uvršteno u obrazovne programe te stručno osposobljavanje i programe prekvalifikacije kao interdisciplinarni predmet kako bi se oblikovali novi stavovi koji će pomoći u utvrđivanju novih poslovnih modela i otvaranju novih radnih mjesta;
35. Poziva nacionalne i regionalne vlasti zadužene za pripremu operativnih programa da tematiku kružnog gospodarstva snažnije uključi u programe teritorijalne suradnje, naročito u programe prekogranične suradnje kako bi se time implementirala prekogranična rješenja koja mogu generirati efikasnije i jeftinije rezultate.
36. vjeruje da bi buduće planiranje europskih strukturnih i investicijskih fondova tijekom sljedećeg programskog razdoblja trebalo biti bolje koordinirano s nacionalnim energetske i klimatskim planovima za 2030., istodobnom uporabom pokazatelja koji su slični onima navedenima u Uredbi o upravljanju energetske unijom kad je to moguće; poziva na donošenje ambiciozne i dosljedne strategije za države članice kako bi se na razini EU-a ostvarili postojeći obvezujući ciljevi ublažavanja klimatskih promjena;
37. poziva države članice da iskoriste priliku za daljnju integraciju kružnog gospodarstva u svoje sadašnje operativne programe tijekom razdoblja revizije; smatra da bi Komisija trebala olakšati taj proces pružanjem pomoći državama članicama u analizi trenutnog stanja i mogućih područja u kojima bi se kružno gospodarstvo i njegova načela mogla dodati i primijeniti;
38. smatra da treba dodatno ojačati ulogu europske teritorijalne suradnje u odgovaranju na izazove povezane s primjenom kružnog gospodarstva; poziva države članice da potiču prekograničnu suradnju, posebno preko europske teritorijalne suradnje, kako bi provele projekte kružnog gospodarstva; nadalje, naglašava važnost pronalaženja održivih rješenja u okviru pretpristupnih sporazuma sa zemljama koje nisu članice EU-a kako bi

se odgovorilo na aktualne izazove, posebice u području onečišćenja zraka;

39. naglašava nedovoljno iskorišten potencijal aktualnih makroregionalnih strategija za pomoć pri rješavanju izazova povezanih s provedbom kružnog gospodarstva, ne samo u državama članicama već i u trećim zemljama na istom zemljopisnom području; ističe da bi te strategije trebale biti usmjerene na prioritete kojima bi se poduprla uspostava tržišta sekundarnih sirovina za Uniju; poziva na razvoj inicijativa za suradnju EU-a sa susjednim zemljama;
40. ponavlja svoj stav o važnosti izgradnje i održavanja adekvatnih kapaciteta u okviru lokalnih, regionalnih i nacionalnih javnih tijela, što je također vrlo relevantno za prelazak na kružno gospodarstvo; ističe važnu ulogu koju tehnička pomoć može imati u tom području; konstatira da regije i urbana područja imaju vitalnu ulogu u promicanju odgovornosti za energetske tranzicije odozdo prema gore te su najpogodniji za testiranje i primjenu integriranih energetske rješenja u izravnoj vezi s građanima; naglašava ulogu koju inicijativa za pametne gradove može imati u kružnom gospodarstvu promicanjem modela zelene tehnologije kao dijela strategija održivog urbanog razvoja; ističe da su održivi i „kružni” gradovi instrument za učinkovito kružno gospodarstvo;
41. ističe važnost zelene javne nabave kao pokretača kružnog gospodarstva, s procijenjenim potencijalnim tržištem od 1,8 bilijuna EUR godišnje u pružanju javnih radova, robe i usluga¹⁴;
42. naglašava potrebu za energetske regulatornim okvirom kojim se građane i energetske zajednice potiče da sudjeluju u energetske tranziciji na temelju prava da sami proizvode i konzumiraju kao i provedbom kontinuiranih programa potpore, zajamčenim prioritetnim pristupom mreži i prioritetnom distribucijom za obnovljivu energiju;
43. potiče regionalne i lokalne vlasti da dodatno ulažu u obrazovne programe, stručno osposobljavanje i prekvalifikaciju radnika, kao i u kampanje za podizanje razine osviještenosti o koristima i prednostima svih mjera čiji je cilj provedba kružnog gospodarstva preko projekata kohezijske politike i da time povećaju sudjelovanje građana i utječu na ponašanje potrošača; ističe u tom smislu potencijal Europskog socijalnog fonda; naglašava da mora poticati mlade poduzetnike na prelazak na kružno gospodarstvo, posebno u regijama s niskom razinom prihoda i rasta; ističe također da kružno gospodarstvo predstavlja priliku da ruralna područja suzbiju problem depopulacije, da diversificiraju svoja gospodarstva i da se zaštite od rizika; u tom pogledu ističe da su ruralnim područjima potrebni poticaji za prijelaz na održive lance vrijednosti; naglašava da je važno razviti posebnu strategiju za otočne regije;
44. potiče Komisiju da promiče lokalni razvoj pod vodstvom zajednice i integrirana teritorijalna ulaganja kako bi se dionicima na lokalnoj razini pomoglo da kombiniraju izvore financiranja i osmisle lokalne inicijative usmjerene na kružno gospodarstvo;
45. primjećuje da 80 % morskog otpada potječe iz kopnenih izvora; stoga naglašava da je važno riješiti problem onečišćavanja mora i kopna otpadom djelovanjem na lokalnoj i regionalnoj razini koje donosi ekološku korist i korist za ljudsko zdravlje; poziva države

¹⁴„Kupujmo zeleno! – Priručnik o zelenoj javnoj nabavi”, 3. izdanje, Europska komisija, 2016.

članice, regionalna i lokalna tijela da usredotoče svoje napore na sprečavanje stvaranja otpada na kopnu;

46. poziva Komisiju da u kontekstu europskog semestra razmotri utjecaj izračuna državnog deficita regionalnih i nacionalnih ulaganja koja se sufinanciraju iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u projektima koji se tiču kružnog gospodarstva;
47. pozdravlja prijedlog da se revidira Direktiva 98/83/EZ o pitkoj vodi, što će olakšati prijelaz na kružno gospodarstvo smanjenjem plastičnog otpada od voda u boci i dovesti do velike uštede energije i efikasnog upravljanja izvorima pitke vode;

Kružno gospodarstvo u okviru kohezijske politike nakon 2020.

48. poziva Komisiju da u sljedećem programskom razdoblju osmisli relevantnu metodologiju praćenja i odgovarajuće pokazatelje u cilju boljeg praćenja doprinosa kohezijske politike postizanju kružnog gospodarstva kako bi se dobila preciznija slika ekoloških i socio-ekonomskih uvjeta;
49. ističe da se velika potpora za ostvarenje prijelaza na kružno gospodarstvo pruža i iz drugih programa kao što su LIFE, COSME i Obzor 2020.; naglašava važnost poboljšanja sinergija između navedenih instrumenata kako bi se postigli ciljevi utvrđeni u akcijskom planu Komisije za kružno gospodarstvo;
50. poziva Komisiju da u kontekstu novih zakonodavnih prijedloga za budući okvir kohezijske politike razvije odgovarajuće ex ante uvjete u pogledu ostvarivanja kružnog gospodarstva; smatra da bi strategije kružnog gospodarstva trebalo razvijati u partnerstvu s nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima te ekonomskim i socijalnim partnerima;
51. poziva Komisiju da se pobrine za to da se u okviru programa Obzor 2020. još više pozornosti i sredstava usmjerava na projekte inovacija i istraživanja u području kružnoga gospodarstva;
52. ističe važnost jačanja potpore kohezijske politike za održiv urbani i ruralni razvoj te poziva na to da se ciljevima povezanim s kružnim gospodarstvom u tom kontekstu prida istaknutija uloga; traži da se nastavi s inovativnim urbanim i ruralnim mjerama u tom području i poziva Komisiju da pri pripremi prijedloga za budućnost što bolje iskoristi iskustvo iz razdoblja 2014. – 2020.; poziva na uvođenje fleksibilnog, prilagođenog pristupa provedbi Plana za gradove, pri čemu će se davati poticaji i smjernice kako bi se u punoj mjeri iskoristio potencijal gradova u provedbi kružnog gospodarstva;
53. poziva Komisiju da Platformu europskih dionika kružnog gospodarstva pretvori u mjesto razmjene najboljih praksi kako bi se za prijelaz na kružno gospodarstvo što bolje iskoristili resursi kohezijske politike;
54. naglašava međusobnu povezanost kružnog gospodarstva i ublažavanja klimatskih promjena i stoga poziva na izdvajanje više sredstava za kružno gospodarstvo i ulaganja povezanih s klimom u okviru kohezijske politike nakon 2020.; nadalje, ističe da bi u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) troškove povezane s borbom protiv klimatskih promjena općenito trebalo povećati u odnosu na sadašnji

okvir;

o

o o

55. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

27.4.2018

MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

upućeno Odboru za regionalni razvoj

o kohezijskoj politici i kružnom gospodarstvu
(2017/2211(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Stanislav Polčák

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. smatra da prijelaz s linearnog na kružno gospodarstvo nije stvar izbora nego nužnost; smatra da bi se prijelazom na kružno gospodarstvo smanjila količina otpada, otvorila nova visokokvalitetna radna mjesta, povećala konkurentnost malih i srednjih poduzeća, stvorile prilike za socijalnu integraciju, ojačao razvoj čistih tehnologija, poboljšala učinkovitost upotrebe energije i resursa te smanjila potrošnja sirovina i ovisnost Europe o uvozu sirovina i energije, kao što su ugljikovodici, no vjeruje da taj prijelaz iziskuje inovativne poslovne modele kojima se potrebe potrošača mogu zadovoljiti bez negativnog utjecaja na okoliš;
2. ističe ulogu kružnog gospodarstva u gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji; ističe da izgradnja društva koje se temelji na kružnom gospodarstvu iziskuje novu vrstu vještina i pristupa, suradnju među dionicima, razvoj operativne okoline i promjene u načinu poslovanja poduzeća; smatra da je ključno da se financiranje kohezijske politike djelotvornije usmjeri u mjere kojima se potiče kružno gospodarstvo, što podrazumijeva i aktivnosti osposobljavanja;
3. preporučuje partnerstvo s više dionika kao način jačanja dobre sinergije kohezijske politike i načela kružnog gospodarstva uz uključivanje, na ravnopravnoj osnovi, svih aktera tijekom cjelokupnog životnog vijeka proizvoda, konkretno javnih tijela, privatnog sektora, akademske zajednice i nevladinih organizacija;
4. poziva da se veća pozornost usmjeri na ublažavanje klimatskih promjena i djelotvornije povezivanje potencijala biogospodarstva s kružnim gospodarstvom jer bi to također mogao biti način za poboljšanje životnog standarda i izvora prihoda u ruralnim

područjima; ističe da bi se prijelaz na održivo kružno gospodarstvo s niskim emisijama ugljika mogao postići preusmjerenjem potpore za fosilne proizvode na obnovljive proizvode i načine proizvodnje;

5. vjeruje da se gospodarski, društveni i okolišni izazovi mogu riješiti boljim financiranjem i odgovarajućim instrumentima za teritorijalni razvoj, kao i podupiranjem kružnog gospodarstva; ističe potrebu za dugoročnom perspektivom i jasnim ulagačkim signalima za prijelaz na kružno gospodarstvo; smatra da su ex ante uvjeti pomogli u fazi provedbe strateških ciljeva postojećih kohezijskih fondova, ali da bi se za razdoblje nakon 2020. oni mogli dodatno detaljnije definirati; u tom kontekstu poziva na poštovanje hijerarhije otpada, koje se može izraziti u nizom ex ante uvjeta kojima se upotreba fondova ograničava na provedbu kružnog gospodarstva ne kršeći pritom načelo supsidijarnosti; poziva na uvođenje financijskih poticaja za sprječavanje stvaranja otpada strogo uvjetovanih hijerarhijom otpada propisanom člankom 4. Okvirne direktive o otpadu¹⁵; ističe da bi se kohezijski fondovi uspostavljeni za sprječavanje stvaranja otpada te njegovo recikliranje i ponovnu upotrebu također trebali pridržavati te hijerarhije; poziva države članice, koje su obvezne primjenjivati hijerarhiju otpada EU-a, da pri ulaganjima u infrastrukturu za gospodarenje otpadom daju prioritet prevenciji, ponovnoj upotrebi, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranju; naglašava potrebu da se utvrde pravila o instrumentima i tijelima nadležnima za praćenje podataka o smanjenju otpada u svim područjima proizvodnje, prerade i potrošnje;
6. podržava oštrije zahtjeve o odgovornosti proizvođača te poziva velike maloprodajne lance da znatno smanje količinu plastike u ambalaži i uspostave sustave za ponovnu upotrebu ambalaže kao praktičan alat za sprečavanje nastanka otpada; ističe da se moraju poduzeti daljnji koraci za produljenje trajnosti te potiče ponovnu upotrebu i mogućnost recikliranja proizvoda, uključujući i financijske kazne za prekomjernu ambalažu;
7. podsjeća na nove ciljeve o otpadu za 2025., 2030. i 2035. godinu utvrđene revidiranim zakonodavstvom EU-a o otpadu i ističe da ostvarivanje tih ciljeva iziskuje političke obveze na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te ekonomska ulaganja; poziva države članice da u potpunosti iskoriste raspoloživa sredstva Unije za potporu tim ulaganjima i ističe da će to dovesti do velike koristi u vidu gospodarskog rasta i stvaranja radnih mjesta;
8. ističe potrebu za odvojenim prikupljanjem biootpada od samog početka te za stvaranjem potrebnog okvira za upotrebu komposta iz biootpada u poljoprivredi i drugim sektorima; naglašava da biootpad čini veliki postotak miješanog komunalnog otpada, a činjenica da nema dovoljno mogućnosti za odvojeno prikupljanje takvog otpada onemogućuje da se biootpad koristi i vrati u tlo kao kompost;
9. ističe da održivost životnog ciklusa ponovne upotrebe i recikliranja ovisi i o potrošnji energije u prijevozu; naglašava da to posebno vrijedi za ruralna područja gdje treba prijeći veće udaljenosti između mjesta za prikupljanje i mjesta obrada; poziva Komisiju, države članice i lokalna tijela da pristup s obzirom na životni ciklus uzmu u obzir u

¹⁵ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva ([SL L 312, 22.11.2008., str. 3.](#)).

svojim strategijama kružnog gospodarstva za ruralna područja kako bi se izbjegle negativne ukupne posljedice na okoliš i klimu;

10. naglašava važnost regionalnih projekata za obradu preostalog otpada koji se uopće ne može reciklirati radi potpore proizvodnji održivih biogoriva druge generacije, a nakon pažljivog odvajanja ili odvojenog prikupljanja u skladu s hijerarhijom otpada;
11. podsjeća na važnost osposobljavanja za nove poslove u zelenom gospodarstvu: Europski socijalni fond trebao bi, zajedno s ulaganjima iz Europskog fonda za regionalni razvoj, doprinijeti otvaranju novih radnih mjesta za kružno gospodarstvo;
12. primjećuje da bi novi restriktivni pristup Kine uvozu europskog otpada kratkoročno mogao negativno utjecati na gospodarenje otpadom u EU-u; u isto vrijeme smatra da je to u načelu prilika za gospodarenje otpadom u EU-u i stoga poziva države članice da pojačaju napore za smanjenje stvaranja otpada, da ponovno promisle o svojim politikama gospodarenja otpadom, da poboljšaju upravljanje resursima i da uspostave djelotvornu infrastrukturu EU-a za recikliranje, što bi potaknulo kružno gospodarstvo u EU-u; u tom kontekstu pozdravlja novu strategiju Komisije o plastici i preporučuje veću konvergenciju EU-a i Kine i drugih partnera kako bi se postavili temelji za održivo gospodarstvo plastike u kojemu će projektiranje i proizvodnja omogućiti duže trajanje, ponovnu upotrebu i visokokvalitetno recikliranje;
13. poziva Komisiju da se pobrine da sve definicije koje se odnose na otpad budu usklađene s Okvirnom direktivom o otpadu i da budu dostupni usporedivi podaci o napretku država članica te lokalnih i regionalnih vlasti;
14. poziva Komisiju da ojača praćenje provedbe u državama članicama kako bi se zajamčio uspješan prijelaz na kružno gospodarstvo;
15. naglašava da brojne države članice tek trebaju razviti potrebnu infrastrukturu za gospodarenje otpadom; ističe da je stoga ključno utvrditi dugoročne ciljeve politika u cilju usmjeravanja mjera i ulaganja, posebno sprečavanjem izgradnje prekomjernih strukturnih kapaciteta za obradu preostalog otpada i zadržavanja materijala koji se mogu reciklirati na nižim razinama hijerarhije otpada; napominje da je, da bi se postigli relevantni ciljevi, nužno upotrebljavati europske strukturne i investicijske fondove za financiranje razvoja infrastrukture za gospodarenje otpadom koja je potrebna za sprečavanje, ponovnu upotrebu i recikliranje;
16. podsjeća da je temeljni problem koji prvi treba riješiti tržište sekundarnih materijala, s obzirom na to da je, ako su sirovine jeftinije od recikliranih materijala, jasno da je prijelaz na zeleno gospodarstvo znatno usporen i da bi primjena strukturnih fondova mogla biti izgubljena u začaranom krugu; u tom kontekstu smatra da neki zakoni doneseni ad hoc (poput budućeg prijedloga Europske komisije o jednokratnoj upotrebi plastičnih proizvoda) i odgovarajuće oporezivanje na razini EU-a kao dio vlastitih sredstava u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru mogu biti odlučujući doprinos u prijelazu na kružno gospodarstvo;
17. pozdravlja prijedlog da se revidira Direktiva 98/83/EZ o pitkoj vodi, što će olakšati prijelaz na kružno gospodarstvo smanjenjem plastičnog otpada od voda u boci i dovesti do velike uštede energije i efikasnog upravljanja izvorima pitke vode;

18. izražava potporu regionalnim projektima za inovativnu obradu gnojiva i zatvaranje mineralnog ciklusa životinja, što pomaže u smanjenju emisija stakleničkih plinova i istjecanju nitrata te proizvodnji zelene bioenergije;
19. poziva Komisiju da provede planirane mjere za kružno gospodarstvo uz poštovanje dobre regulatorne prakse, te naglašava potrebu za praćenjem provedbenih mjera;
20. poziva Komisiju i države članice da potiču sinergiju između regionalnih projekata za kružno gospodarstvo u području organskih gnojiva kao što su mineralni koncentri visoke vrijednosti iz obrade gnojiva, te zakonodavnih okvira EU-a, između ostalog dopuštanjem mineralnih koncentrata kao što su zelene alternative umjetnim gnojivima, pod uvjetom da imaju dovoljno visok koeficijent djelovanja i tako doprinose poboljšanju kvalitete podzemnih i površinskih voda; poziva Komisiju i države članice da stanu na kraj pravnoj diskriminaciji održivih organskih gnojiva na temelju životinjskog gnojiva u odnosu na konvencionalna mineralno umjetna gnojiva i da u tom smislu izmijene zakonodavstvo EU-a i definicije;
21. smatra nužnim da se države članice pri izradi nacionalnih strategija gospodarenja otpadom i planiranja ulaganja u infrastrukturu za gospodarenje otpadom i kružno gospodarstvo razborito koriste europskim strukturnim i investicijskim fondovima promicanjem prvenstveno sprečavanja nastanka otpada i njegove ponovne upotrebe, a zatim recikliranja, u skladu s hijerarhijom otpada; smatra da bi Komisija u skladu s hijerarhijom otpada trebala omogućiti veću sinergiju fondova programa Obzor 2020. i europskih strukturnih i investicijskih fondova u cilju razvoja učinkovitog financijskog okvira koji će lokalnim vlastima pomoći provesti zahtjeve zakonodavstva EU-a o otpadu i financirati uvođenje inovativnih tehnologija i metoda gospodarenja otpadom;
22. naglašava potrebu da se provede obveza Komisije u vezi s okvirom za praćenje kružnog gospodarstva kako bi se povećao i ocjenjivao napredak ostvaren u prijelazu na kružno gospodarstvo na razini EU-a i država članica, a pritom smanjilo administrativno opterećenje.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	25.4.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 59 -: 1 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Stefan Eck, Bas Eickhout, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jäätteenmäki, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Peter Liese, Joëlle Mélin, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Davor Škrlec, Renate Sommer, Estefanía Torres Martínez, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Nikos Androulakis, Cristian-Silviu Buşoi, Caterina Chinnici, Fredrick Federley, Anja Hazekamp, Norbert Lins, Rupert Matthews, Alojz Peterle, Stanislav Polčák, Carolina Punset, Christel Schaldemose
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Jude Kirton-Darling, Jeroen Lenaers, Mylène Troszczynski

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI
DAJE MIŠLJENJE**

59	+
ALDE	Fredrick Federley, Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Carolina Punset, Frédérique Ries
ECR	Urszula Krupa, Rupert Matthews, Bolesław G. Piecha, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Piernicola Pedicini
ENF	Sylvie Goddyn, Joëlle Mélin, Mylène Troszczynski
GUE/NGL	Lynn Boylan, Stefan Eck, Anja Hazekamp, Kateřina Konečná, Estefanía Torres Martínez
PPE	Pilar Ayuso, Cristian-Silviu Buşoi, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, José Inácio Faria, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Giovanni La Via, Jeroen Lenaers, Peter Liese, Norbert Lins, Miroslav Mikolášik, Alojz Peterle, Stanislav Polčák, Renate Sommer, Adina-Ioana Vălean
S&D	Nikos Androulakis, Biljana Borzan, Nessa Childers, Caterina Chinnici, Miriam Dalli, Seb Dance, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Jude Kirton-Darling, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Pavel Poc, Christel Schaldemose, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Benedek Jávor, Michèle Rivasi, Davor Škrlec

1	-
EFDD	Julia Reid

1	0
NI	Zoltán Balczó

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	15.5.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 31 -: 3 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, Aleksander Gabelic, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Louis-Joseph Manscour, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Paul Nuttall, Younous Omarjee, Konstantinos Papadakis, Stanislav Polčák, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Maria Spyrali, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Matthijs van Miltenburg, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, John Howarth, Ivana Maletić, Miroslav Mikolášik, Bronis Ropè, Davor Škrlec, Damiano Zoffoli
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Dariusz Rosati, Boris Zala

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU

31	+
ALDE	Ivan Jakovčić, Iskra Mihaylova, Matthijs van Miltenburg
ECR	Sławomir Kłosowski, Ruža Tomašić
EFDD	Isabella Adinolfi, Rosa D'Amato
GUE/NGL	Younous Omarjee
PPE	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Ivana Maletić, Miroslav Mikolášik, Andrey Novakov, Stanislav Polčák, Dariusz Rosati, Fernando Ruas, Maria Spyraki, Ramón Luis Valcárcel Siso, Joachim Zeller
S&D	Mercedes Bresso, Andrea Cozzolino, Aleksander Gabelic, John Howarth, Constanze Krehl, Louis-Joseph Manscour, Liliana Rodrigues, Kerstin Westphal, Boris Zala, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Bronis Ropė, Davor Škrlec

3	-
EFDD	Paul Nuttall
ENF	Steeve Briois
NI	Konstantinos Papadakis

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani